27/12/2024

Ο Πρωτομάρτυς Στέφανος με το αίμα του πότισε το δένδρο της Ορθοδοξίας. Έδειξε τον δρόμο της πίστης σε όλους μας

/ Γνώμες

Στέφανος ο πρώτος μάρτυρας, ο πρώτος άνθρωπος που μαρτύρησε και μάλιστα σκληρά και έχυσε το αίμα του για τον Κύριο ημών Ιησού Χριστό. Μαρτύρησε την πίστη του στον Θεάνθρωπο Χριστό και έλαβε τον στέφανο της αγιότητας από τον αγωνοθέτη Χριστό. Το όνομά του είναι ελληνικό που σημαίνει τον άνθρωπο που φορά στεφάνι, στέμμα, δηλαδή τον διαλεχτό και αξιόλογο άνθρωπο. Ήταν πιθανότατα ελληνικής καταγωγής και είχε μόρφωση και ήθος, τα οποία τον καθιστούσαν ξεχωριστό στην Ιερουσαλήμ.

- Γράφει ο Μυργιώτης Παναγιώτης, Μαθηματικός

Οι πράξεις των Αποστόλων δεν αναφέρουν τόπο και έτος γεννήσεώς του. Για πρώτη φορά αναφέρεται το όνομα του Στεφάνου όταν εκλέκτηκε Διάκονος. Σύμφωνα με την αγιογραφική γραφή, όταν οι μαθητές των Αποστόλων έγιναν πάρα πολλοί , οι ελληνόφωνοι χριστιανοί διαμαρτύρονταν ότι οι χήρες των και τα ορφανά τους αδικούνταν κατά την διανομή των τροφίμων. Οι Απόστολοι για να ασχοληθούν με το κύριο έργο των που ήταν το κήρυγμα πρότειναν στους πιστούς να εκλέξουν Διακόνους δηλαδή βοηθούς των οι οποίοι θα είχαν ως κύριο έργο την φροντίδα για τα υλικά αγαθά. Οι Απόστολοι θα ασχολούνταν,κυρίως , με την αθάνατη ψυχή δια του κηρύγματος και οι Διάκονοι για την φροντίδα του φθαρτού σώματος.Να διαχειρίζονται χριστιανικά τις γνωστές ¨αγάπες¨των πρωτοχριστιανικών χρόνων.Την κοινή τράπεζα. Οι πιστοί εξέλεξαν επτά Διακόνους.Αυτοί ήταν: ο Στέφανος, πολύ πιστός και φωτισμένος νέος, ο Φίλιππος, ο Πρόχορος, ο Νικάνορας, ο Τίμωνας, ο Παρμενάς και ο Νικόλαος. Ο Στέφανος εκλέγεται πρώτος σε ψήφους. Δεν είναι τυχαίο το γεγονός αυτό. Είχε διακριθεί μέχρι τότεγια την εργατικότητα, την σοφία του και την βοήθειάτου στις ¨αγάπες¨.Μετά την εκλογή των χειροτονήθηκαν από τους Αποστόλους δια της επιθέσεως των χειρών επί της κεφαλής των.Και όπως αναφέρει η Αγία Γραφή: «Στέφανος πλήρης πίστεως καὶ δυνάμεως ἐποίει τέρατα καὶ σημεῖα μεγάλα ἐντῷ λαῷ».(Πραξ. Αποστόλων, στ΄8-15, ζ΄1-60). Δηλαδή ο Στέφανος, που ήταν γεμάτος πίστη και χάρισμα ευγλωττίας δυνατό, έκανε μεταξύ του λαού μεγάλα θαύματα, που προκαλούσαν κατάπληξη και αποδείκνυαν την αλήθεια του χριστιανικού κηρύγματος. Ο Στέφανος ξεχώρισε για τις ικανότητές του, ονομάστηκε Αρχιδιάκονος και εκτός από τα καθήκοντα του Διακόνου βοηθούσε τους Αποστόλους στο κήρυγμα. Με το κήρυγμά του πολλούς βοήθησε να απαρνηθούν τα είδωλα και να προσχωρήσουν στις τάξεις των χριστιανών ,να βαπτιστούν και να αγωνίζονται για την περαιτέρω εξάπλωση του Χριστιανισμού. Πάντα με την βοήθεια και την ευλογία της θείας χάριτος. Τίποτα καλό και θεάρεστο δεν γίνεται χωρίς την βοήθεια του Θεού. Κήρυττε και θαυματουργούσε ο Αρχιδιάκονος Στέφανος προς δόξαν Κυρίου. Ο Στέφανος είχε αφιερώσει τη ζωή του στο κήρυγμα του ευαγγελικού λόγου και στη φιλανθρωπική δράση. Για τη προσφορά και τις αρετές του τιμήθηκε με το χάρισμα της θαυματουργίας. Με το χάρισμα αυτό θεράπευε ασθενείς και αποδείκνυε τη δύναμη του Χριστού. Με τη βαθιά θεολογική του κατάρτιση ανέτρεπε εύκολα τις κακοδοξίες των Ιουδαίων για το έργο του Χριστού, προκαλώντας την οργή και το φθόνο τους. Θαυματουργούσε λοιπόν ο Άγιος Πρωτομάρτυρας Στέφανος. Τα κηρύγματά του τα στήριζαν και τα επιβεβαίωναν μεγάλα κι εξαίσια θαύματα. Ο χαρισματικός λόγος του Στεφάνου, η προσωπικότητά του και τα θαύματά του προσελκύουν πολλούς στην πίστη του

Χριστού ανάμεσα τους και μεγάλο αριθμό Ιουδαίων.

Η χριστιανική πολύπλευρη δράση του Στεφάνου ανησυχεί τους ιουδαίους και τρομάζει τον χαιρέκακο διάβολο. Οι υπηρέτες του κακού αποδεικνύονται ανίσχυροι να αντιμετωπίσουν τον Στέφανο. Δεν μένουν αδρανείς και δεν σταυρώνουν τα χέρια τους. Ο αντίχριστος δαίμονας τους οδηγεί στον δρόμο της συκοφαντίας , της βίας και της διαβολής. Με δωροδοκίες, με ψέματα και απειλές μαρτύρων χαλκεύουν κατηγορίες εναντίον του Διακόνου, τακτική γνωστή και στη σημερινή εποχή.Οι άνθρωποι του Ιουδαϊκού Συνεδρίου με κατάλληλα κατευθυνόμενους και δωροδοκηθέντες μάρτυρες, δήθεν αυθόρμητα, καταγγέλλουν τον Στέφανο ότι τον άκουσαν να μιλάει βλάσφημα εναντίον του Μωυσή, του Θεού και του ναού. Δημιουργούν με τα δασκαλεμένα και τρομοκρατημένα όργανά των κλίμα εχθρικό για τον κήρυκα του Ευαγγελίου Διάκονο Στέφανο.Υφαίνεται με σατανικό τρόπο το κατηγορητήριο εναντίον του με τη βοήθεια πληρωμένων συκοφαντών και πλειάδας ψευδομαρτύρων. Όπως μας πληροφορεί ο Ευαγγελιστής Λουκάς οι συκοφαντίες πέτυχαν τον σκοπό τους. Προκάλεσαν μίσος, φανατισμό κι επιθετικότητα στον Ιουδαϊκό λαό, στους πρεσβυτέρους, τους προεστούς των Ιουδαίων και τους γραμματείς: «Συνεκίνησαν τέ τον λαόν καί τούς Πρεσβυτέρους καί τούς γραμματεῖς» (Πραξ. στ 12). Το σχέδιο προχωρεί με τα χαλκευμένα ψέματα και τις συκοφαντίες. Όλα προσχεδιασμένα. Η δίκη αρχίζει. Στο εδώλιο ο Αρχιδιάκονος Στέφανος ακούει τα σατανικά ψέματα και τις ψευδέστατες κατηγορίες. Σιωπηλός, γαλήνιος και ατάραχος. Όλοι παρατηρούν έκπληκτοι το πρόσωπο του Μάρτυρα να λάμπει ως ο ήλιος. Θεϊκό σημάδι. Λαμπυρίζει το πρόσωπό του από τη χάρη του Αγίου Πνεύματος. Ο αγωνοθέτης Κύριος του έχει έτοιμο τον στέφανο της νίκης και της αθανασίας. Έχει έτοιμο το στεφάνι για να τιμήσει τον γενναίο αθλητή. Οι άνθρωποι του Ιουδαϊκού Συνεδρίου και οι δικαστές γνώριζαν καλά τον Πρωτομάρτυρα, την αφοσίωσή του και τον αγώνα για τον Κύριο και το γεγονός ότι θαυματουργούσε. Ήθελαν να τον θανατώσουν, να απαλλαγούν από την παρουσία του. Αφού οι δικαστές άκουσαν τους στημένους μάρτυρες και τα χαλκευμένα τερατώδη ψέματα απευθύνεται προς τον Στέφανο ο αρχιερέας και τον ερωτά « είναι αληθινά, κατηγορούμενε , όσα καταγγέλλουν εναντίον σου οι μάρτυρες?» Ήθελαν να τηρήσουν τους τύπους, ενώ η απόφαση ήταν ειλημμένη. Με την ερώτηση αυτή προς τον Αρχιδιάκονο δίδεται η ευκαιρία στον αγωνιστή του Κυρίου να μιλήσει για πολλές αλήθειες. Στη αρχή αναφέρεται σε ιερά πρόσωπα στον Μωυσή και στους άλλους Πατριάρχες του Ιουδαϊκού λαού και εκφράζει τον σεβασμό του στα πρόσωπα αυτά .Συγχρόνως καταγγέλλει και αποκαλύπτει ότι οι Ιουδαίοι πρόγονοί τους συμπεριφερθήκανε άσχημα με σκληρότητα, κακία και αγνωμοσύνη. Επιστρέφει την κατηγορία. Τους κατηγορεί ότι δεν σεβάστηκαν την προφητεία του για την έλευση του Ιησού Χριστού στην γη.

Συλλάβανε και καταδικάσανε τον Κύριο σε θάνατο. Αποκαλύπτει ότι με κακόβουλο φρόνημα στρέφονται κατά των ευεργετών τους.

Καταπέλτης γίνεται ο Πρωτομάρτυρας προς το τέλος της απολογίας του.- Σκληροτράχηλοι και αναίσθητοι στην καρδιά και στ’ αυτιά σας. Εγωιστές και ισχυρογνώμονες, που βουλώνετε τα αυτιά στην πνευματική αλήθεια. Πάντοτε στέκεστε αντίθετοι, εχθρικοί στο Άγιο Πνεύμα, όπως και οι προγονοί σας. Ποιόν, αλήθεια, από τους προφήτες δεν καταδιώξανε οι πατέρες σας;Κι όχι μόνο τους καταδιώξανε αλλά και φόνευσαν εκείνους που προανήγγειλαν τον ερχομό του Μεσσία Χριστού. Και σ’ αυτόν τον ίδιο το Χριστό, τον απόλυτα αναμάρτητο και δίκαιο, εσείς έχετε γίνει προδότες και φονιάδες.

Γκρεμίζει το σαθρό κατηγορητήριο ο Πρωτομάρτυρας και από κατηγορούμενος μετατρέπεται σε φοβερό κατήγορο. Τους καταγγέλλει και αποδεικνύει ότι είναι εθελόκακοι, εθελότυφλοι και προφητοκτόνοι. Τους καταγγέλλει για φονικό μένος κι εναντίωση στο Άγιο Πνεύμα:

-Πάντοτε στέκεστε αντίθετοι, εχθρικοί στο Άγιο Πνεύμα, όπως και οι προγονοί σας, τονίζει.
«Ὑμεῖς ἀεί τῷ Πνεύματι τῷ Ἁγίῳ ἀντι πίπτετε, ὡς οἱ πατέρες ὑμῶν και ὑμεῖς» (Πράξ. ζ΄51).

Η καταγγελία αυτή έλεγε προς τους δικαστές του, ξέρω την απόφαση, γνωρίζω τι με περιμένει. Εσείς σκοτώσατε τόσους και τόσους προφήτες, σταυρώσατε τον Θεό και δεν θα διστάσετε να θανατώσετε τους μαθητές Του και τους Αποστόλους Του. Στην αρχή οι δικαστές του ,παρακολουθούν την διαδικασία, ατάραχοι. Όσο προχωρά η απολογία χάνουν την ψυχραιμία τους και κυριεύονται από μίσος και μανία. Στο τέλος της απολογία γίνεται ένα θαύμα. Ο Στέφανος βλέπει τους ουρανούς ανοικτούς και αναφωνεί γεμάτος χαρά «Να, βλέπω ανοιγμένους τους Ουρανούς και τον Υιό του ανθρώπου να βρίσκεται στα δεξιά του Θεού!» Το συνέδριο ταράσσεται και φωνές μίσους και εκδίκησης ακούγονται. Γράφει σχετικά μ’ αυτό ο Λουκάς: «Κράξαντες φωνή μεγάλη συν έσχοντά ὦτα αὐτῶν» (Πράξ. ζ 57).Ορμούν όλοι εναντίον του και τον οδηγούν έξω από την πόλη με βρισιές με φωνές. Εκεί μπαίνει σε εφαρμογή το σχέδιο του Συνεδρίου.Οι δήμιοι τον βασανίζουν ,τον προπηλακίζουν. Άγριες φυσιογνωμίες τον περιβάλλουν και με άγριες διαθέσεις. Οι δήμιοι βγάζουν μέρος των ενδυμάτων τους για να λιθοβολούν πιο άνετα τον μάρτυρα. Ο Μάρτυρας του Χριστού προσεύχεται. Προσεύχεται και γι αυτούς που είναι έτοιμοι να τον συντρίψουνμε άγριο λιθοβολισμό.

Σε λίγο βροχή πέφτουν οι πέτρες καταπάνω του. το σώμα του πληγώνεται, το αίμα τρέχει. Τον χτυπούν όλοι, σκληρά, ανελέητα. Καταματωμένος συγκεντρώνει τις

τελευταίες δυνάμεις του και προσεύχεται: «Κύριε Ιησού, δέξαι τό πνεῦμα μου», ψιθυρίζει.

Μιμείται ο Πρωτομάρτυρας το Σωτήρα Χριστό που συγχώρεσε τους σταυρωτές Του και κράζει μεγαλόφωνα:

«Κύριε, μη στήσης αὐτοῖς την ἁμαρτίαν ταύτην!» Κύριε μην καταλογίσεις σ' αυτούς αυτήν την αμαρτία.
Μ' αυτά τα τελευταία λόγια της συγγνώμης παραδίνει την αγία του ψυχή στον Βασιλέα Χριστό. Και τούτο ειπών εκοιμήθη, γράφει ο ιερός Ευαγγελιστής. Ο Πρωτομάρτυρας εισέρχεται στην χορεία των μαρτύρων του Χριστού και στην αιώνια βασιλεία. Με το αίμα του, πότισε το δένδρο της Ορθοδοξίας και άνοιξε τον χορό των μαρτύρων.

Ο λιθοβολισμός του Στεφάνου έγινε χωρίς την έγκριση της Ρωμαϊκής αρχής. Έγινε παρανόμως. Οι Ρωμαίοι δεν είχαν παραχωρήσει τέτοιο δικαίωμα, ποινής θανάτου, στο Συνέδριο των Ιουδαίων. Το άγιο σώμα του αγγελόμορφου Πρωτομάρτυρα το φρόντισαν και το ενταφίασαν οι Χριστιανοί των Ιεροσολύμων που θρήνησαν το θάνατο του. Ο λιθοβολισμός του Πρωτομάρτυρα έγινε, κατά πάσα πιθανότητα, τρία περίπου χρόνια μετά την Ανάληψη του Χριστού. Ήτανε παρών σε αυτόν και ο νεανίας Σαύλος, ο μετέπειτα φλογερός Απόστολος του Χριστού Παύλος. Μετά τον λιθοβολισμό του Στεφάνου το ιουδαϊκό μένος στρέφεται αδιάκριτα εναντίον όλων των Χριστιανών των Ιεροσολύμων.

Σύμφωνα με τη θεολογία του Αγίου Γρηγορίου Νύσσης, ο πόθος του μαρτυρίου ανεβάζει το Χριστιανό σε αγγελικό αξίωμα. Ανοίγει τις πύλες των ουρανών.Και όταν οι πέτρες πέφτουν με οργή και σφοδρότητα στο νεανικό σώμα του Πρωτομάρτυρα εκείνος υπομένει καρτερικά και συγχωρεί. Γίνεται μιμητής του Χριστού.
Στίχος
Λόγων στεφάνοις, οἳ ατιμίοις λίθοις, Στέφω Στέφανον, ὃν προέστεψαν λίθοι. Εἰκάδιλαΐνεος Στέφανον μόρος ἐβδόμῃ εἶλεν.

Ἀπολυτίκιον Ἦχος δ΄. Ταχὺ προκατάλαβε
Βασίλειον διάδημα, ἐστέφθησὴ κορυφή, ἐξἄθλωνῶν ὑπέμεινας, ὑπὲρ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ, Μαρτύρων Πρωτόαθλε• σὺ γὰρ τὴν Ἰουδαίων, απελέγξας μανίαν, εἶδες σου τὸν Σωτῆρα, τοῦ Πατρὸς δεξιόθεν. Αὐτὸν οὖν ἐκδυσώπει ἀεί, ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Κοντάκιον Ἦχος γ΄. Ἡ Παρθένος σήμερον
Ὁ Δεσπότης χθὲς ἡμῖν, διὰσαρκὸς ἐπεδήμει, καὶ ὁ δοῦλος σήμερον, ἀπὸσαρκὸς

ἐξεδήμει• χθὲς μὲν γάρ, ὁ Βασιλεύων σαρκὶ ἐτέχθη, σήμερον δέ, ὁ οἰκέτης λιθοβολεῖται• δι᾽ αὐτὸν καὶ τελειοῦται, ὁ πρωτομάρτυς καὶ θεῖος Στέφανος.

Κάθισμα Ἦχος α΄. Τὸντάφον σου Σωτὴρ
Ἀπόστολε Χριστοῦ, Διακόνων ὁ πρῶτος, Πρωτόαθλε σοφέ, τῶν Μαρτύρων ἀκρότης, ὁ κόσμου τὰ πέρατα, ἁγιάσας τοῖς ἄθλοις σου, καὶ τοῖς θαύμασι, ψυχὰς ἀνθρώπων λαμπρύνας, τους τιμῶντάς σε, ῥῦσαι παντοίων κινδύνων, πανεύφημε Στέφανε.

Ἕτερον Κάθισμα Ἦχος δ΄. Κατεπλάγη Ἰωσὴφ
Τὴν τοῦ Πνεύματος πηγήν, ἐντῇ καρδίᾳ μυστικῶς, κεκτημένος τοῦ Χριστοῦ, ὁ Πρωτομάρτυς ἀληθῶς, τῶν Ἰουδαίων ἀπήλεγξε τὴν αὐθάδειαν, καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς, τον Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, ἐκ σπέρματος Δαυΐδ, ἀναβλαστήσαντα, τῷ τῆς σοφίας καὶ χάριτος πληρώματι, πεπληρωμένος ὁ ἔνδοξος. Ἀλλ᾽ ὦ Τρισμάκαρ, τοὺς σὲ τιμῶντας, σῷζε θείαις πρεσβείαις σου.

Ὁ Οἶκος
Ὡς ἀστὴρ φαεινὸς σήμερον συνεξέλαμψε, τῇ Γεννήσει Χριστοῦ, ὁ Πρωτομάρτυς Στέφανος, ἀστράπτων καὶ φωτίζωντὰ πέρατα ἅπαντα, τῶν Ἰουδαίων μόνον ἠμαύρωσε τὴν πᾶσαν δυσσέβειαν, σοφίας λόγοις τούτους διελέγξας, ἀπὸ τῶν Γραφῶν διαλεγόμενος, καὶ πείθων τούτους, τὸν γεννηθέντα ἐκτῆς Παρθένου Ἰησοῦν, Υἱὸν
αὐτόν εἶναι Θεοῦ, κατῄσχυνε τούτων τὴν ἀσεβῆ κακουργίαν, ὁ πρωτομάρτυς καὶ θεῖος Στέφανος.

Μεγαλυνάριον
Πρῶτος Διακόνων ἀναδειχθείς, πρῶτος τοῦ Δεσπότου, ἐχρημάτισας μιμητής• ὅθεν Ἀθλοφόρω, πρωτεύων Πρωτομάρτυς, τύπος αὐτοῖς ἐγένου, πρώταθλε Στέφανε.
Η Αγία Εκκλησία μας τιμά την μνήμη του Πρωτομάρτυρα Στεφάνου κάθε έτος την 27η Δεκεμβρίου.